

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL SUTARČIŲ SU BUITINIAIS VARTOTOJAIS DĖL GAMTINIŲ DUJŲ
TIEKIMO, PERDAVIMO IR SKIRSTYMO STANDARTINIŲ SĄLYGŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2012 m. kovo 22 d. Nr. 1-54
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)) 5 straipsnio 2 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1104 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 725 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ ir 2009 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ pripažinimo netekusiais galios“ 1.1 punktu (Žin., 2011, Nr. [118-5549](#)),

t v i r t i n u Sutarčių su buitinais vartotojais dėl gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo standartinių sąlygų aprašą (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2012 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. 1-54

SUTARČIŲ SU BUITINIAIS VARTOTOJAIS DĖL GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMO, PERDAVIMO IR SKIRSTYMO STANDARTINIŲ SĄLYGŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Sutarčių su buitinais vartotojais dėl gamtinių dujų tiekimo, perdavimo ir skirstymo standartinių sąlygų aprašas (toliau – Aprašas) nustato gamtinių dujų (toliau – dujų) pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarčių (toliau – sutartis) su buitinais gamtinių dujų vartotojais (toliau – buitinis vartotojas) sudarymą, įsigaliojimą, nutraukimą, dujų tiekimo ir garantinio dujų tiekimo (toliau – garantinio tiekimo) tvarką ir sąlygas, dujų kokybės reikalavimus, dujų kiekio ir tarifų (kainų) nustatymo tvarką, buitinio vartotojo atsiskaitymo už dujas ir suteiktas paslaugas tvarką, šalių teises, pareigas ir atsakomybę už įsipareigojimų nevykdymą, prašymų ar skundų nagrinėjimo ir ginčų sprendimo tvarką, sutarties galiojimo terminą, jos keitimo ar nutraukimo sąlygas ir tvarką. Aprašo tikslas – nustatyti tvarką ir tipines sąlygas, kuomet buitinis vartotojas norėdamas įsigyti dujas sudaro su gamtinių dujų tiekimo įmone (toliau – tiekimo įmonė) dujų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį bei su tuo susijusius reikalavimus.

2. Aprašas privalomas tiekimo įmonėms, gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriams (toliau – skirstymo sistemos operatorius) ir buitiniams vartotojams. Tais atvejais, kai buitinis vartotojas nėra sudaręs rašytinės sutarties su tiekimo įmone ar su skirstymo sistemos operatoriumi, tačiau jam tiekiamos dujos (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)) 6.384 straipsnio 1 dalies atvejis), jų tarpusavio santykiams yra taikomos Aprašu nustatytos standartinės sutarties sąlygos, Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-293 (Žin., 2011, Nr. [147-6900](#)), (toliau – Prekybos taisyklės) ir kitų teisės aktų nuostatos.

3. Vadovaudamasi Aprašu tiekimo įmonė parengia tipinę sutartį, kurioje privalo būti įtrauktos Aprašu nustatytos sutarties sąlygos, ir ją savo interneto svetainėje viešai paskelbia. Rekomenduojama, kad sutarties tekstas būtų atspausdintas 12 dydžio šriftu. Sutartyje, be Aprašu nustatytų sąlygų, gali būti ir kitos šalių individualiai aptartos sąlygos, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos civiliniam kodeksui, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymui (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymui (Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2011, Nr. [87-4186](#)), Prekybos taisyklėms ir kitiems teisės aktams. Sutarties šalys negali nustatyti tokių sutarties sąlygų, kurios pablogintų buitinio vartotojo padėtį arba pagerintų šią padėtį kitų buitinių vartotojų atžvilgiu, palyginti su ta, kurią nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai. Tiekimo įmonių tiekimo ir paslaugų teikimo tipinės sutartys turi būti suderintos su skirstymo sistemos, prie kurios prijungta buitinio vartotojo dujų sistema, operatoriumi.

4. Vadovaudamasis Aprašu skirstymo sistemos operatorius parengia tipinę sutartį garantinio tiekimo atvejui ir ją savo interneto svetainėje viešai paskelbia. Pradėjus teikti garantinio tiekimo paslaugą, buitinis vartotojas ne vėliau kaip per 3 savaites nuo garantinį tiekimą vykdančio skirstymo sistemos operatoriaus rašytinio pranešimo apie teikiamą paslaugą gavimo dienos turi sudaryti sutartį su šiuo operatoriumi. Jeigu buitinis vartotojas sutarties nesudaro, garantinį tiekimą vykdančias skirstymo sistemos operatorius įgyja teisę nutraukti dujų tiekimą buitiniam vartotojui.

5. Garantinis tiekimas buitiniam vartotojui užtikrinamas ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui, kuriam pasibaigus, garantinį tiekimą vykdančias skirstymo sistemos operatorius įgyja teisę nutraukti dujų tiekimą. Garantinis tiekimas, iki bus sudaryta atskira garantinio

tiekimo sutartis su skirstymo sistemos operatoriumi, vykdomas tomis pačiomis sąlygomis, kurios yra numatytos buitinio vartotojo sudarytoje sutartyje su dujų tiekimą nebevykdančia tiekimo įmone, išskyrus dujų tarifą (kainą) bei atsiskaitymus už dujas ir suteiktas paslaugas. Pradėjus garantinį tiekimą buitinis vartotojas už dujas ir suteiktas paslaugas turi mokėti į skirstymo sistemos operatoriaus nurodytą sąskaitą.

6. Dujos buitiniam vartotojui tiekiamos pagal sudarytą sutartį.

7. Buitiniam vartotojui dujos tiekiamos į gamtinių dujų pristatymo vietą (toliau – pristatymo vieta).

8. Sutartimi neaptarti šalių tarpusavio santykiai yra reglamentuojami Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu, Prekybos taisyklėmis ir kitais teisės aktais.

9. Apraše vartojamos sąvokos:

Ataskaitinis laikotarpis – kalendorinis mėnuo ar kitas sutarties šalių nustatytas mokėjimo už dujas ir suteiktas paslaugas laikotarpis.

Dujų kiekio matavimo priemonė (toliau – **matavimo priemonė**) – dujų skaitiklis, dujų tūrio perskaičiavimo įtaisas, kurie naudojami dujų kiekiui matuoti.

Metai – laiko tarpas nuo sausio 1 d. iki kitų metų sausio 1 d.

Kubinis metras (m^3) – dujų kiekis, kuris, esant norminėms sąlygoms, užima vieno kubinio metro tūrį.

Norminės sąlygos – sąlygos, kai dujų slėgis 1,01325 baro, temperatūra 20 °C.

Tiesioginiai nuostoliai – buitinio vartotojo, tiekimo įmonės, skirstymo sistemos operatoriaus patirtos realios sąnaudos dėl kitos sutarties šalies veiksmų (veikimo, neveikimo).

Žemutinė dujų degimo šilumos vertė – energijos (šilumos) kiekis, išsiskiriantis visiškai sudegus vienam kubiniam metrui dujų, kai degimo metu yra 1,01325 baro pastovus slėgis, visi išsiskyrę degimo metu produktai atvėsta iki pradinės 25 °C sudegimo temperatūros, o degimo metu susidaręs vanduo yra dujinėje būsenoje.

10. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Prekybos taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatytas sąvokas.

II. SUTARTIES ŠALYS, SUTARTIES SUDARYMAS IR GALIOJIMAS

11. Sutartyje turi būti nurodytos sutarties šalys ir jų rekvizitai:

11.1. Tiekimo įmonė (pavadinimas, įmonės kodas, buveinė, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) licencijos, išduotos vykdyti atitinkamai veiklai, numeris ir išdavimo data, kontaktinė informacija (tiekimo įmonės ar jos padalinio susirašinėjimo adresas, kontaktinis telefono numeris, fakso numeris, elektroninio pašto adresas, tinklalapio adresas ir kita), jo įgaliotas atstovas sudaryti sutartį ir atstovavimą patvirtinantys dokumentai.

11.2. Buitinis vartotojas (vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamosios vietos adresas, kontaktinė informacija (telefono numeris ir (ar) fakso numeris, elektroninio pašto adresas ir kita).

12. Sutartyje nurodomas skirstymo sistemos operatoriaus pavadinimas, įmonės kodas, buveinė ir kontaktinė informacija, įmonės, kuri teikia avarinės tarnybos paslaugas, pavadinimas ir kontaktinė informacija. Taip pat sutartyje turi būti nurodyta skirstymo sistemos operatoriaus atsiskaitomoji sąskaita, į kurią buitinis vartotojas turi vykdyti mokėjimus garantinio tiekimo laikotarpiu.

13. Sutartyje turi būti nurodyta dujų pristatymo vietos, į kurią bus tiekiamos dujos, duomenys: adresas, objekto savininkas ir (ar) teisėtas valdytojas, kita.

14. Sutartis sudaroma su buitiniu vartotoju, kai jis turi pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus įrengtą vartotojo dujų sistemą, kuri yra prijungta prie dujų skirstymo sistemos.

15. Sutartis, sutarties pakeitimai, papildymai ir priedai gali būti sudaromi raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis, identifikavus sutartį sudarantį asmenį.

16. Kiekvienai sudarytai sutarčiai dujų įmonė (tiekimo įmonė arba skirstymo sistemos

operatorius garantinio tiekimo atveju) suteikia numerį ir sutartyje nurodo jos sudarymo vietą ir datą. Sutartis įsigalioja jos sudarymo dieną, jeigu nenurodoma vėlesnė jos įsigaliojimo data, ir laikoma sudaryta neterminuotam laikui.

III. DUJŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI

17. Į pristatymo vietą buitiniam vartotojui patiektos dujos turi atitikti nustatytus dujų kokybės reikalavimus.

18. Dujų kokybės reikalavimai:

18.1. žemutinė dujų degimo šilumos vertė, esant norminėms sąlygoms, turi būti ne mažesnė kaip 7760 kcal/m^3 ($32,5 \text{ MJ/m}^3$);

18.2. mechaninių priemaišų masė 1 m^3 dujų neturi viršyti $0,001 \text{ g}$;

18.3. dujų drėgnumo rasos taško temperatūra neturi būti aukštesnė už dujų temperatūrą;

18.4. skystos fazės vandens ir angliavandenilių kiekis dujose neleistinas;

18.5. dujų temperatūra turi būti ne žemesnė kaip -15°C ir ne aukštesnė kaip 50°C .

IV. DUJŲ TIEKIMO TVARKA IR SĄLYGOS

19. Pagal dujų tiekimo patikimumą buitinis vartotojas yra priskiriamas nenutrūkstamo dujų tiekimo grupei.

20. Tiekimo įmonė pagal sutartį tiekia buitiniam vartotojui Aprašo III skyriuje nustatytus kokybės reikalavimus atitinkančias dujas į sutartyje nustatytą pristatymo vietą.

21. Buitiniam vartotojui dujos tiekiamos neribojant sunaudojamo kiekio. Sutartyje yra nurodoma buitinio vartotojo leistinas naudoti dujų srautas (m^3/h) bei dujų tiekimo ribojimo ar nutraukimo sąlygos.

22. Dujų tiekimas buitiniam vartotojui gali būti apribotas ir (ar) nutrauktas be išankstinio įspėjimo kai:

22.1. sutarties šalys raštu susitaria nutraukti sutartį;

22.2. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 5 dalyje nustatytais pagrindais ir tvarka. Dujų tiekimas buitiniams vartotojams gali būti apribotas ir (ar) nutrauktas Gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo nustatyta tvarka.

23. Dujų tiekimas buitiniam vartotojui gali būti apribotas ir (ar) nutrauktas Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 6 dalyje nustatytais pagrindais ir tvarka, tiekimo įmonei ir (ar) skirstymo sistemos operatoriui raštu įspėjus buitinį vartotoją ne vėliau kaip prieš 5 dienas. Įspėjimo terminas buitiniam vartotojui pradedamas skaičiuoti nuo pranešimo pateikimo dienos (Aprašo 27.4 punktas).

24. Dujų tiekimas buitiniam vartotojui gali būti apribotas ir (ar) nutrauktas Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 7 dalyje nustatytu atveju, jei, raštu įspėjus buitinį vartotoją prieš 15 dienų, jis per šį terminą neatsiskaito už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas.

25. Jei dujų tiekimas buvo nutrauktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktų, 6 dalies 1 ir 3 punktų nustatytais atvejais ir Aprašo 24 punktu, dujų tiekimas atnaujinamas, kai buitinis vartotojas sumoka įsiskolinimus už dujas ir suteiktas paslaugas bei apmoka skirstymo sistemos operatoriui dujų tiekimo nutraukimo ir atnaujinimo (vartotojo dujų sistemos atjungimo, pajungimo) bei kitas su tuo susijusias išlaidas skirstymo sistemos operatoriaus su Komisija suderintais ir patvirtintais įkainiais.

V. SUTARTIES ŠALIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI, TEISĖS IR ATSAKOMYBĖ

I. PASLAUGOS TEIKĖJO ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

26. Tiekimo įmonė privalo:

26.1. pagal sutarties sąlygas tiekti buitiniam vartotojui dujas;

26.2. kartu su skirstymo sistemos operatoriumi vykdyti veiklas tokiu būdu, kad užtikrintų patikimą, saugų dujų tiekimą ir skirstymą iki pristatymo vietos;

26.3. užtikrinti, kad buitinis vartotojas būtų instrukuotas, kaip saugiai naudotis dujomis;

26.4. suteikti buitiniam vartotojui išsamią informaciją apie matavimo priemonių priežiūrą, rodmenų fiksavimą, jų užraktus, plombas ar kitas skirstymo sistemos operatoriaus taikomas apsaugos priemones;

26.5. pranešti buitiniam vartotojui apie tarifų (kainų) ir kitų mokėjimų pasikeitimą raštu ar kitais būdais suprantamai ir ne vėliau kaip likus vienam ataskaitiniam laikotarpiui iki naujų tarifų (kainų) ir kitų mokėjimų įsigaliojimo;

26.6. tiesiogiai, suprantamai informuoti buitinį vartotoją apie ketinimą pakeisti sutarties sąlygas ir iš to atsirandančią buitinio vartotojo teisę nutraukti sutartį ir teisę nesutikti pakeisti galiojančios sutarties sąlygų;

26.7. teikti buitiniam vartotojui informaciją apie efektyvų ir saugų dujų naudojimą, teikiamas paslaugas, paslaugų teikimo sąlygas, dujų tarifus (kainas) ir paslaugų kainas, sutarties pakeitimus ir kitą teisės aktuose bei sutartyje nustatytą informaciją. Informacija buitiniam vartotojui teikiama Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1-145 (Žin., 2010, Nr. [59-2923](#)), IX skyriaus nustatyta tvarka ir sąlygomis;

26.8. pasiūlyti buitiniam vartotojui pasirinkti kelis apmokėjimo už patiektas dujas ir suteiktas paslaugas būdus;

26.9. tvarkyti tiekiamų dujų apskaitą;

26.10. tinkamai, šio Aprašo 23 ir 24 punktuose numatytais terminais, informuoti buitinį vartotoją apie numatomą dujų tiekimo apribojimą ar nutraukimą. Pranešti buitiniams vartotojams visuomenės informavimo priemonėmis apie avariją, ekstremaliąją energetikos padėtį arba dujų tiekimo apribojimą ar nutraukimą į Lietuvos Respublikos teritoriją, dėl kurių neįmanoma tęsti dujų tiekimo (transportavimo);

26.11. buitiniam vartotojui pageidaujant suteikti informaciją apie dujų kokybę, jų parametrų pasikeitimą;

26.12. ne vėliau kaip per 6 savaites nuo sutarties nutraukimo dienos buitiniam vartotojui, pasirinkusiam kitą tiekimo įmonę ar nutraukusiam sutartį, pateikti galutinę sąskaitą;

26.13. atlyginti buitiniam vartotojui tiesioginius nuostolius, kai tiekimo įmonė nevykdo sutartyje ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

26.14. garantinio tiekimo atveju nedelsiant perduoti skirstymo sistemos operatoriui informaciją, reikalingą vykdyti garantinį tiekimą buitiniam vartotojui;

26.15. informuoti kitą sutarties šalį apie pasikeitusius rekvizitus ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pasikeitimo dienos;

26.16. vykdyti kitas įstatymuose nustatytas pareigas.

27. Skirstymo sistemos operatorius, prie kurio sistemos prijungta buitinio vartotojo dujų sistema, privalo:

27.1. eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančias skirstymo sistemas nuo dujų skirstymo stočių iki buitinių vartotojų dujų sistemų, užtikrindamas patikimą skirstymo sistemos darbą, efektyvų ir saugų dujų pristatymą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų;

27.2. eksploatuoti, keisti matavimo priemones, kontroliuoti dujų kiekio apskaitą;

27.3. buitinio vartotojo prašymu atlikti (organizuoti) neeilinę matavimo priemonės metrologinę patikrą;

27.4. užtikrinti, kad buitinis vartotojas ne vėliau kaip prieš 5 dienas iki priežiūros ir remonto darbų pradžios būtų informuotas visuomenės informavimo priemonėmis, raštu ar kitomis priemonėmis apie numatomą dujų skirstymo apribojimą ar nutraukimą dėl būtinų dujų

sistemos remonto darbų ir kitų vartotojų dujų sistemų prijungimo. Pranešimuose turi būti nurodytas planuojamų dujų skirstymo apribojimų ar nutraukimų laikas ir trukmė;

27.5. pranešti buitiniams vartotojams visuomenės informavimo priemonėmis apie avariją, ekstremaliąją energetikos padėtį, dėl kurių neįmanoma tęsti dujų tiekimo (transportavimo);

27.6. lokalizuoti avarijas, sutrikimus buitinio vartotojo dujų sistemoje;

27.7. tiesiogiai ar per tiekimo įmonę informuoti buitinį vartotoją apie jo sistemoje pastebėtas avarijas, sutrikimus ir (ar) gedimus;

27.8. sudaryti sutartį su tiekimo įmone, tiekiančia dujas buitiniam vartotojui, dėl dujų skirstymo (transportavimo) paslaugos teikimo;

27.9. garantinio tiekimo atveju užtikrinti garantinį tiekimą buitiniam vartotojui. Garantinis tiekimas vykdomas Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 39 straipsnio nustatyta tvarka ir sąlygomis;

27.10. ekstremalios energetikos padėties atveju imtis visų priemonių, kad būtų kiek įmanoma mažiau apribotas dujų skirstymas (transportavimas) buitiniam vartotojui;

27.11. atlyginti buitiniam vartotojui tiesioginius nuostolius, kai skirstymo sistemos operatorius nevykdo su buitiniu vartotoju sudarytoje sutartyje ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

27.12. informuoti sutarties šalis apie pasikeitusius rekvizitus ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pasikeitimo dienos;

27.13. vykdyti kitas įstatymuose nustatytas pareigas.

28. Skirstymo sistemos operatorius, prie kurio sistemos prijungta buitinio vartotojo dujų sistema, turi šias teises:

28.1. iš buitinio vartotojo, kurio dujų sistema prijungta prie skirstymo sistemos, gauti matavimo priemonės rodmenis ar kitą informaciją, reikalingą jo pareigoms ir funkcijoms, nustatytoms teisės aktuose, atlikti;

28.2. gavęs buitinio vartotojo (patalpų savininko ar teisėto valdytojo) sutikimą, patekti į vartotojo teritoriją (namų valdą) ir (ar) patalpas, eksploatuoti dujų skirstymo sistemos dalis, įrengti, perkelti, prižiūrėti, keisti matavimo priemones, tikrinti, ar buitinis vartotojas laiku ir teisingai pagal matavimo priemonės rodmenis deklaruoja sunaudotą dujų kiekį;

28.3. tikrinti, ar buitinio vartotojo dujų sistema atitinka nustatytus įrengimo, eksploatavimo, naudojimo ir techninės saugos reikalavimus;

28.4. buitiniam vartotojui nesilaikant esminių sutarties ir teisės aktų reikalavimų ir (ar) prašant tiekimo įmonei sutartyje ir teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka, gali atjungti buitinio vartotojo dujų sistemą nuo dujų skirstymo sistemos;

28.5. be jokio išankstinio įspėjimo Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 5 dalies nustatytais atvejais ir tvarka gali nutraukti dujų skirstymą (transportavimą) buitiniam vartotojui. Dujų tiekimas buitiniams vartotojams gali būti apribotas ir (ar) nutrauktas Gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo nustatyta tvarka;

28.6. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 6 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka, ne vėliau kaip prieš 5 dienas įspėjus buitinį vartotoją, gali nutraukti dujų skirstymą (transportavimą) buitiniam vartotojui;

28.7. atjungti vartotojo dujų sistemą, kai buitinis vartotojas neteisėtai naudoja dujas (įrengta aplankos linija ar dujos naudojamos be apskaitos);

28.8. kitas teises, nustatytas Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II. PASLAUGOS GAVĖJO ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

29. Buitinis vartotojas privalo:

29.1. prieš pradėdamas naudoti dujas, sudaryti sutartį;

29.2. išklausti saugaus dujų naudojimo instruktažą ir informuoti šeimos narius, kaip

saugiai naudoti dujas;

29.3. neviršyti sutartyje nustatyto leistino naudoti dujų srauto (m^3/h);

29.4. jei nesutarta kitaip, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje užfiksuoti matavimo priemonės rodmenis ir pateikti juos tiekimo įmonei. Sutartyje nustatoma matavimo priemonės rodmenų pateikimo forma ir būdas (paštu, per kurjerį, faksu, elektroniniu paštu, apmokėjimo dokumente ar panašiai);

29.5. sutartyje nustatytais terminais ir tvarka atsiskaityti už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas pagal matavimo priemonės rodmenis, atsiskaitymo dokumentuose nurodydamas už ataskaitinį laikotarpį sunaudotą dujų kiekį ir mokamą sumą;

29.6. įrengti, naudoti ir eksploatuoti buitinio vartotojo dujų sistemą taip, kad būtų užtikrinti teisės aktuose nustatyti reikalavimai;

29.7. nedelsdamas, sutartyje nurodytais telefonais informuoti įmonę, teikiančią avarinės tarnybos paslaugas, apie dujų sistemos avarijas, sutrikimus ir gedimus bei leisti įmonės, teikiančios avarinės tarnybos paslaugas, darbuotojams, įvykus avarijai ar nustačius dujotiekio pažeidimą, atlikti žemės kasimo, dujų skirstymo sistemos remonto bei kitus pagalbinius darbus buitiniam vartotojui priklausančioje teritorijoje (namų valdoje) ir (ar) patalpoje;

29.8. periodiškai tikrinti dūmtraukius ir vėdinimo kanalus, susijusius su buitiniam vartotojui nuosavybės teise priklausančiomis ar teisėtai valdomomis patalpomis, kuriose naudojamos dujos, prireikus juos valyti ir remontuoti;

29.9. užtikrinti buitinio vartotojo teritorijoje esančių skirstomųjų dujotiekių ir jų įrenginių (dujų slėgio reguliatorių, uždaramųjų įtaisų, nuotolinio duomenų nuskaitymo ir matavimo priemonių) ir jų plombų saugumą, apsaugą nuo mechaninių pažeidimų, o pastebėjus jų darbo sutrikimus, pažeistas plombas ar kitokius pažeidimus nedelsdamas sutartyje nurodytais telefonais informuoti tiekimo įmonę ir (ar) skirstymo sistemos operatorių;

29.10. užtikrinti, kad skirstymo sistemos operatoriaus darbuotojai ar jų įgalioti asmenys (rangovai), pateikę tarnybinius pažymėjimus, gautų buitinių vartotojų (patalpų savininkų ar teisėtų valdytojų) sutikimą patekti į buitinio vartotojo teritoriją (namų valdą) ir (ar) patalpas, nuo 8 iki 21 val. ir galėtų atlikti dujotiekių ir jų įrenginių, matavimo priemonių techninę priežiūrą, keitimą, perkėlimą ir tikrinti, ar buitinis vartotojas laiku ir teisingai pagal matavimo priemonės rodmenis deklaruoja sunaudotą dujų kiekį;

29.11. leisti skirstymo sistemos operatoriui eksploatuoti buitinio vartotojo teritorijoje (namų valdoje) ar pastatuose esančius ir skirstymo sistemos operatoriui priklausančius skirstomuosius dujotiekis ir jų įrenginius;

29.12. Aprašo 40 punkto nustatyta tvarka apmokėti neeilinės matavimo priemonės metrologinės patikros metu skirstymo sistemos operatoriaus patirtas išlaidas;

29.13. prieš 10 kalendorinių dienų raštu informuoti tiekimo įmonę, jei keičiasi buitinio vartotojo dujų sistemos savininkas;

29.14. iki sutarties nutraukimo dienos pranešti matavimo priemonės rodmenis ir kitą galutiniam atsiskaitymui būtiną informaciją bei visiškai atsiskaityti su tiekimo įmone už patiektas dujas ir suteiktas paslaugas;

29.15. pašalinti tiekimo įmonės ir (ar) skirstymo sistemos operatoriaus raštu nurodytus buitinio vartotojo sistemos trūkumus;

29.16. dalyvauti skirstymo sistemos operatoriui keičiant matavimo priemones, plombas, paleidžiant dujas į vartotojo dujų sistemą. Šiame procese turi teisę dalyvauti vartotojo atstovas;

29.17. atlyginti tiekimo įmonei ir (ar) skirstymo sistemos operatoriui patirtus tiesioginius nuostolius, kai buitinis vartotojas nevykdo sutartyje ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

29.18. informuoti kitą sutarties šalį apie pasikeitusius rekvizitus ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pasikeitimo dienos;

29.19. vykdyti kitas įstatymuose nustatytas pareigas.

30. Buitinis vartotojas turi teisę:

30.1. laisvai pasirinkti tiekimo įmonę ir sudaryti sutartį;

30.2. gauti iš tiekimo įmonės aiškią informaciją apie tiekimo įmonės pavadinimą, buveinės adresą, įmonės kodą ir teisinę formą, teikiamas paslaugas ir jų teikimo sąlygas, dujų tarifus (kainas) bei teikiamų paslaugų kainas, pranešimų apie tarifus (kainas) pateikimo būdus, ginčų nagrinėjimo tvarką;

30.3. pasirinkti vieną iš kelių tiekimo įmonės pasiūlytų apmokėjimo už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas būdų;

30.4. reikalauti paaiškinimo, koku pagrindu tiekimo įmonė skaičiuoja nepriemoką (skolą) už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas;

30.5. nutraukti sutartį, jei keičiamos sutarties sąlygos ir jos buitiniam vartotojui yra nepriimtinos. Buitinis vartotojas turi teisę nutraukti sutartį vienašališkai ir neatlygintinai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.390 straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis;

30.6. garantinio tiekimo laikotarpiu nevaržomai bet kuriuo metu sudaryti sutartį su kita tiekimo įmone, o kartu ir nutraukti sutartį su garantinį tiekimą vykdančiu skirstymo sistemos operatoriumi, bet ne vėliau kaip prieš 3 savaites raštu informavęs skirstymo sistemos operatorių apie planuojamą sutarties nutraukimą;

30.7. reikalauti skirstymo sistemos operatoriaus, kad būtų atlikta neeilinė matavimo priemonės patikra;

30.8. reikalauti iš tiekimo įmonės ar skirstymo sistemos operatoriaus (garantinio tiekimo atveju) atlyginti tiesioginius nuostolius, patirtus dėl nepateiktų ir (ar) netinkamos kokybės dujų;

30.9. kitas teises, nustatytas Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 57 straipsnio 2 dalyje ir kituose teisės aktuose.

III. ATSAKOMYBĖ

31. Jei buitinis vartotojas neteisėtai naudojo dujas, tai jis privalo atlyginti visus tiekimo įmonės ir (ar) skirstymo sistemos operatoriaus patirtus tiesioginius nuostolius, apskaičiuotus pagal neteisėto naudojimo laikotarpiu galiojusius tarifus.

32. Jei tiekimo įmonė ir (ar) skirstymo sistemos operatorius (garantinio tiekimo atveju) buitiniam vartotojui nepateikė sutartyje nustatytos kokybės dujų, tai ji (jis) privalo atlyginti visus patirtus tiesioginius nuostolius.

33. Tiekimo įmonė ir (ar) skirstymo sistemos operatorius neatsako už pasekmes, jei buitinis vartotojas neleidžia atlikti dujų skirstymo sistemos ar matavimo priemonės, esančios vartotojo teritorijoje (namų valdoje) ir (ar) patalpose, remonto, techninės priežiūros, keitimo darbų ar neužtikrina saugaus buitinio vartotojo dujų sistemos eksploatavimo.

34. Buitinis vartotojas pagal skirstymo sistemos operatoriaus nustatytą tvarką privalo atlyginti nuostolius už savavališką matavimo priemonės pakeitimą, sugadinimą, dujotiekio ar jo įrenginių sugadinimą, plombų pažeidimą, įrengtą matavimo priemonės aplankos liniją, priverstinai stabdomą arba kitaip gadinamą matavimo priemonės mechanizmą.

35. Nė viena sutarties šalis neatsako už sutarties nevykdymą, jei tas nevykdymas bus nenugalimos jėgos (*force majeure*) padarinys. Pasibaigus nenugalimai jėgai (*force majeure*), sutarties šalis privalo nedelsdama įvykdyti įsipareigojimus, jeigu įmanoma juos įvykdyti, kurių nevykdė iki nenugalimos jėgos (*force majeure*), jeigu šalys nesusitarė kitaip.

VI. DUJŲ KIEKIO IR KAINOS NUSTATYMAS

36. Dujų kiekiai nustatomi matavimo priemonėmis. Dujų kiekio matavimo vienetas yra kubinis metras (m^3). Dujų kiekio skaičiavimo vienetas, buitiniam vartotojui atsiskaitant už dujas, yra kubinis metras (m^3) ir (arba) kilovatvalandė (kWh).

37. Buitinis vartotojas moka už pateiktas dujas ir suteiktas paslaugas. Dujų tarifą (kainą) sudaro prognozuojamų dujų (produkto), konkrečių perdavimo, skirstymo, laikymo, tiekimo

kainų ir skirtumo tarp ankstesnio tarifų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių dujų (produkto) kainų suma. Konkrečius dujų tarifus buitiniams vartotojams kas pusę metų nustato tiekimo įmonė ar Komisija. Dujų tarifo (kainos) dedamosios buitiniams vartotojams viešai skelbiamos tiekimo įmonių interneto svetainėse.

38. Buitinis vartotojas su tiekimo įmone už patiektas dujas ir suteiktas paslaugas atsiskaito Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo tvarka nustatytais ir viešai paskelbtais tarifais (kainomis).

39. Sudarant sutartį buitinis vartotojas pasirenka vartotojų grupę (pogrūpį), kuriai jis nori būti priskirtas, atsižvelgdamas į turimus dujinius prietaisus ir dujų naudojimo paskirtį. Buitinio vartotojo grupė (pogrūpis) tikslinama ir dujų tarifas (kaina) perskaičiuojamas pagal kalendoriniais metais buitinio vartotojo faktiškai sunaudotą dujų kiekį.

40. Jei buitinis vartotojas pareikalavo neeilinės matavimo priemonės patikros, jis sumoka skirstymo sistemos operatoriaus patirtas sąnaudas, jeigu buvo nustatyta, kad matavimo priemonė atitinka jai nustatytus metrologinius reikalavimus. Jeigu nustatoma, kad matavimo priemonė netinkama naudoti ne dėl buitinio vartotojo kaltės, už atliktą patikrą moka skirstymo sistemos operatorius.

VII. BUITINIO VARTOTOJO ATSISKAITYMAS UŽ DUJAS IR SUTEIKTAS PASLAUGAS

41. Jeigu sutarties šalys nesusitaria kitaip, buitinis vartotojas atsiskaito už faktiškai sunaudotą dujų kiekį, nustatytą pagal matavimo priemonės rodmenis, kurie yra užfiksuoti paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną ir deklaruoti atsiskaitant su tiekimo įmone.

42. Atsiskaitymo ir mokėjimo būdą (mokėjimą grynaisiais ar negrynaisiais pinigais pagal atsiskaitymo dokumentus) pasirenka pats buitinis vartotojas.

43. Buitinis vartotojas už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas atsiskaito įmokas priimančiose įstaigose pagal atsiskaitymo dokumentus (atsiskaitymo knygelę, gautą sąskaitą ar kitą tiekimo įmonės pasiūlytą dokumentą), nurodęs sunaudotų dujų kiekį ir tarifo (kainos) dalis.

44. Buitiniam vartotojui atsiskaitymo terminas už per ataskaitinį laikotarpį sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas yra vienas kalendorinis mėnuo po ataskaitinio laikotarpio. Tuo atveju, kai tiekimo įmonės siunčia atsiskaitymo dokumentus paštu ar kitais būdais, atsiskaitymo terminas yra einamasis mėnuo po atsiskaitymo dokumento gavimo, bet ne mažiau kaip 20 dienų.

45. Sutartyje nustatytu terminu už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas neatsiskaičiusiam buitiniam vartotojui gali būti skaičiuojami iki 0,04 procento nuo laiku nesumokėtos sumos dydžio delspinigiai už kiekvieną uždelstą kalendorinę dieną. Tiekimo įmonė raštu informuoja buitinį vartotoją apie delspinigių susidarymą, nurodo jų dydį ir susidarymo priežastį.

46. Buitinis vartotojas už patiektas, bet sutartyje nustatytu terminu neapmokėtas, dujas moka mokėjimo dieną galiojančiais dujų tarifais (kainomis), išskyrus atvejus, kai turi būti mokama dujų tarifais (kainomis), galiojusiais matavimo priemonės rodmenų nuėmimo (skolos nustatymo) dieną.

47. Dėl tiekimo įmonės kaltės ar padarytų dujų apskaitos klaidų susidariusi buitinio vartotojo skola išieškoma ne daugiau kaip už 36 mėnesius, ši skola skaičiuojama už buitiniam vartotojui patiektas dujas, neskaičiuojant delspinigių. Permoka už sunaudotas dujas skaičiuojama už visą klaidingai skaičiuotą laikotarpį, kuri įskaitoma į būsimus atsiskaitymus už dujas arba grąžinama buitiniam vartotojui.

48. Buitinis vartotojas su garantinį tiekimą vykdančiu skirstymo sistemos operatoriumi už patiektas dujas ir suteiktas paslaugas atsiskaito pagal Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 39 straipsnį nustatytomis garantinio tiekimo kainomis.

49. Garantinio tiekimo atveju buitiniam vartotojui nesudarius sutarties su kita tiekimo

įmone ir nesudarius sutarties su skirstymo sistemos operatoriumi, buitinis vartotojas privalo apmokėti operatoriui už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas.

VIII. SUTARTIES NUTRAUKIMO SĄLYGOS

50. Sutartis gali būti nutraukta šalims susitarus dėl jos nutraukimo.

51. Buitinis vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį, jei keičiamos sutarties sąlygos ir jos buitiniam vartotojui yra nepriimtinos. Buitinis vartotojas turi teisę nutraukti sutartį vienašališkai ir neatlygintinai Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.390 straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis.

52. Buitinis vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį, apie tai prieš 10 dienų raštu pranešęs tiekimo įmonei, su kuria sudaryta sutartis, ir jeigu visiškai atsiskaitęs už sunaudotas dujas ir suteiktas paslaugas.

53. Šalis gali vienašališkai nutraukti sutartį prieš 30 kalendorinių dienų apie sutarties nutraukimą įspėjusi kitą šalį, jeigu kita sutarties šalis nevykdo ar netinkamai vykdo įsipareigojimus ir tai yra esminis sutarties pažeidimas Civilinio kodekso 6.217 straipsnio nustatytais pagrindais. Esminiu sutarties pažeidimu laikomas praleistas prievolės įvykdymo terminas ir (ar) šalies prievolės per papildomai nustatytą terminą neįvykdymas. Šis reikalavimas netaikomas, jeigu dėl sutartyje nustatytų įsipareigojimų tarp sutarties šalių vyksta ginčai ir (ar) jie nagrinėjami Aprašo nustatyta tvarka.

IX. SKUNDŲ, PRAŠYMŲ NAGRINĖJIMAS IR GINČŲ SPRENDIMAS

54. Buitinio vartotojo skundai ar prašymai registruojami, tiriami ir sprendimai dėl jų priimami tiekimo įmonės nustatyta tvarka. Ši tvarka turi būti suderinta su skirstymo sistemos operatoriumi, prie kurio sistemos prijungta buitinio vartotojo dujų sistema. Tiekimo įmonė privalo buitinio vartotojo skundą ar prašymą išnagrinėti ir priimti sprendimą ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo jo registravimo įmonėje dienos.

55. Ginčai tarp buitinio vartotojo ir tiekimo įmonės sprendžiami tarpusavio susitarimu. Nepavykus ginčų išspręsti buitinio vartotojo ir tiekimo įmonės tarpusavio susitarimu, buitinio vartotojo skundus teisės aktų nustatyta išankstinio skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja:

55.1. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba – dėl dujų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarčių nesąžiningų sąlygų taikymo;

55.2. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos – dėl matavimo priemonių gedimo, dujų apskaitos, mokėjimo už patiektas dujas ir suteiktas paslaugas pažeidimų, dujų tiekimo, ribojimo ar nutraukimo;

55.3. Komisija – dėl tiekimo įmonės veiklos ar neveikimo tiekiant dujas, dujų ir teikiamų paslaugų tarifų taikymo, taip pat dėl Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 58 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų priemonių taikymo.

56. Tarp buitinio vartotojo ir tiekimo įmonės kilę ginčai, kurių nepavyko išspręsti šalių tarpusavio susitarimu ir išankstinio skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka, teisės aktų nustatyta tvarka sprendžiami teisme.

SUDERINTA

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos

2012 m. kovo 12 d. raštu Nr. 4-2482
